

Generositat fins al límit: donar el cos a la ciència

La Universitat de Girona és l'única institució que gestiona la pràctica a la demarcació i mensualment rep una vintena de sol·licituds de persones que estan disposades a fer aquesta aportació per a la recerca i docència.

Text > LAURA TEIXIDOR

Fotos > TONI VILCHES

Un acte voluntari, personal i altruista mitjançant el qual la persona cedeix el seu cos després de la mort amb finalitats docents o d'investigació en l'àmbit de l'anatomia humana. Donar el cos a la ciència és una pràctica cada vegada més normalitzada, tot i que no ha estat exempta de polèmica segles enrere, perquè el cos humà ha estat el gran tabú de la medicina al llarg de la història.

El que és clar és que gran part del coneixement que es té del nostre cos és perquè algú l'ha observat molt de prop, i d'aquí és d'on sorgeix la necessitat dels científics de poder disposar de cadàvers. Els fonaments de la pràctica actual es remunten a principis del segle XIX, en què el Regne Unit va impulsar la primera Llei d'anatomia, sobretot per erradicar males pràctiques, bastant esteses, com ara el robatori de cadàvers als cementiris per poder-los estudiar. A partir d'aleshores, es van anar posant en marxa els serveis de donació per mitjà de les facultats de medicina, els únics òrgans competents per gestionar els cadàvers per a aquesta finalitat. «Es va veure la necessitat que els metges es formessin en anatomia, i és per això que les donacions han d'anar lligades a les facultats», exposen Francisco Reina i Anna Carrera, professors titulars d'anatomia de la Universitat de Girona i membres del Grup de Recerca d'Anatomia Clínica, Embriologia i Neurociència. Afegeixen que, malgrat la regulació,

>> Els professors i investigadors d'anatomia a la Universitat de Girona, Francisco Reina i Anna Carrera.

>> Reina i Carrera manipulant part d'un cos al laboratori d'anatomia de la Universitat de Girona.

des de la Societat Anatòmica Espanyola es reivindica un marc legal més específic perquè l'actual no és suficient.

El servei de Girona es va posar en funcionament amb la creació de la Facultat de Medicina l'any 2009, i des de llavors ha rebut uns tres-cents cinquanta cossos, aproximadament una trentena a l'any. D'altra banda, actualment hi ha prop de tres mil sol·licituds registrades. Mensualment en reben una vintena. Les persones que decideixen fer el pas solen tenir entre seixanta i setanta anys.

Requisits i passos per ser donant

Si algú es planteja ser donant d'òrgans o donar el cos a la ciència, ha de triar entre una d'aquestes dues opcions, ja que no són compatibles. Malgrat tot, si es trien les dues opcions sempre es prioritza la donació d'òrgans. Per demanar la inscripció per donar el cos a la ciència, la persona sol·licitant ha de ser major d'edat i s'ha de posar en contacte amb la Universitat de Girona. Quan s'han completat tots els tràmits, es lliura un carnet a la persona sol·licitant. «S'aconsella que els familiars n'estiguin

al cas, perquè en el moment que es produeixi la mort, la família es posi en contacte amb la facultat», exposen els professors de la Universitat de Girona. Aproximadament entre el 80 i el 90 % dels donants són persones que prèviament han anat a la facultat, però també hi ha un percentatge que cada vegada creix més de donants efectius que no tenien registrats. Això passa perquè hi ha més persones que ho sol·liciten per mitjà del document de voluntats anticipades o per un registre notarial.

Quan la persona sol·licitant es mor, se li fan les exèquies i un cop acaba l'ofici funerari, en comptes de traslladar-ne el cos al cementiri, en aquest cas s'entrega a la Facultat de Medicina, espai que rep la llicència de sepultura d'aquell cos.

Els motius per fer aquest gest

Els principals motius pels quals es fa aquest pas són ajudar en la formació dels metges, millorar l'atenció als malalts i promoure la recerca i la investigació. «Tot i que no preguntem els motius, moltes de les persones que ho fan han patit una malaltia i l'han poguda supe-

rar; és per això que volen contribuir a la ciència perquè es millorin els tractaments», concreten els investigadors.

També cal remarcar la importància de la docència, tant de futurs metges com de formació continuada per a especialistes que ja exerceixen. «Cada vegada es fan intervencions més localitzades i tècniques de diagnòstic per a la imatge molt concretes, per això és important tenir un coneixement anatómic precís», matisen.

En definitiva, exposen que donar el cos és «un acte amb un gran valor» i consideren que seria necessari tornar aquest agraïment a la societat mitjançant algun espai per retre homenatge a aquestes persones. També valoren la societat gironina com a «molt altruista» i admeten que hi ha altres punts del territori espanyol on la població és més reticent a aquestes pràctiques. «Aquí sempre hem tingut una bona acollida i això demostra la gran generositat d'aquestes persones que volen donar el seu cos; no sabem si arriben a ser prou conscients del benefici del seu gest per a la societat», conclouen.